

Trenčiansky samosprávny kraj Tlačová správa

Trenčín, 27. júl 2017

Nová expozícia Vlastivedného múzea odhaľuje život predkov v Marikovskej doline

Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja v júli sprístupnilo stálu expozíciu tradičného bývania v Marikovej. Múzeum zareagovalo na dopyt turistov a do skanzenu pri miestnom amfiteátri nainštalovalo rôzne zbierkové predmety, ktoré sú ukážkou tradičného bývania marikovských predkov.

Marikovská dolina patrí svojou rozlohou medzi najrozsiahlejšie doliny na Slovensku. Ide o horskú pohraničnú oblasť, ktorá bola dlho neosídlená. Zmena nastala až počas tzv. valaskej kolonizácie.

Pôvodné obydlia marikovských predkov boli veľmi malé a vyznačovali sa jednoduchosťou prevedenia. Z materiálov používali kameň, drevo a hlinu. Zvonka boli chalúčky skromné, no uprostred krásnej prírody pôsobili naozaj malebne. V štítovej strane domu bývali zvyčajne dva obloky, v pozdĺžnej vchodové dvere. „Okolo okien a dverí sa ešte do polovice 20. storočia vápnom maľovali ornamentálne body, ktoré mali chrániť príbytok pred zlými silami. Za účelom ochrany sa aj do základov drevenice dávali kultové predmety ako mince, posvätný text alebo posvätené bylinky,“ prezradila riaditeľka Vlastivedného múzea v Považskej Bystrici Petronela Rágulová.

Skanzen, ktorý je ukážkou tradičného bývania v minulosti, pozostáva z troch hlavných častí – **izby, pitvora a komory**. V izbe zaujme piecka s dobovým riadom a príslušenstvom, stará posteľ s perinami, nad ktorou visí kolíska či prevesený marikovský kroj. Centrom života v izbe bola pec a stôl. Ten v minulosti predstavoval rešpektované miesto udržiavané v čistote a poriadku. V priestore oproti piecke je tzv. svätý kút pozostávajúci z viacerých svätých obrazov. Pracovné predmety, ktoré boli súčasťou každodenného života a používali sa na mútenie mlieka, mletie obilia, šitie krpcov či pranie pomocou piestov a rumpl'a, sú súčasťou expozície v pitvore. Komoru tvoria dve zásobnice na obilie a truhlica na šatstvo.

V priebehu 20. storočia došlo k postupnému zániku tradičného bývania. Spoločenské zmeny boli tak masívne, že kopanice začali vymierať a z dreveničiek ostali len torzá svojráznej ľudovej architektúry.

Projekt „**Expozícia tradičného bývania v Marikovej**“ realizovalo Vlastivedné múzeum v Považskej Bystrici v spolupráci s obcou Horná Mariková. Na projekt z verejných zdrojov finančne prispel Fond na podporu umenia a Trenčiansky samosprávny kraj. Trenčiansky župan Jaroslav Baška podporil novovzniknutý projekt aj osobne počas 25. ročníka Marikovských folklórnych slávností.

Expozícia bude pre návštevníkov sprístupnená na požiadanie, po predchádzajúcej dohode s Obecným úradom v Hornej Marikovej. Viac informácií na telefónnom čísle 042/435 21 82.